

Jälkityön opetus

Pekka Heikkinen

Jälkityöllä kokeillaan koiran kykyä jäljen perusteella etsiä ja oma-aloitteisesti tuoda ohjaajalle maastossa oleva haavoittunut tai kuollut riistaeläin.

Opetuksen ensimmäinen vaihe:

Jäljen opetus voidaan aloittaa siinä vaiheessa kun koira omaa perustottelevaisuuden, hallitsee hakutekniikan, riistatyön ja maalta noudon. Jälki tehdään pihapiirissä tai muussa avoimessa maastossa vetämällä myötätuuleen narussa esim. jäniksen nahkaa 15-20m pitkä loiva kaarros tai suora jälki. Nahka jätetään piiloon heinikkoon tai pensaalle. Koira ei saa nähdä jäljen tekemistä, koska se menee muistinsa perusteella nahan luo. Koira tuodaan jäljen alkupäähän n. 3-5m pitkässä opetusnarussa ja näytetään sille kädellä jäljen alkukohta samalla innostaen sitä seuraamaan jälkeä ja kuljetaan koiran kanssa jälki loppuun. Kun koira löytää nahan, keuhataan sitä valtavasti, palataan lähtöpaikkaan ja otetaan luovutus siellä. Harjoituksia toistetaan muutamia kertoja. Yleensä jälkityön oppiminen ei tapahdu ensimmäisillä keroilla. Jätetään asia hautumaan, toistoja tehdään seuraavina päivinä. Jotta koira ei kyllästyisi, voidaan pitää viikonkin tauko jälkityön harjoittelussa.

Toinen vaihe:

Tässä vaiheessa jälkeä vaikeutetaan muotoa muuttelemalla ja lisäämällä pituutta aina 300 metriin saakka. Jälki merkitään paperilapuilla tai nauhoilla, jotta koiran työskentelyn tarkkuutta voidaan seurata. Olisi hyväksi jos jäljen vetäisi joku muu kuin ohjaaja, koska koiralle on helppoa seurata isäntänsä jälkiä ja noutoeläimen jälki jää sivuseikaksi. Jälkieläintä on myös vaihdeltava. Käyttökelpoisia ovat fasaanit, vesilinnut ym. riistaeläimet.

Koira voi joskus viivytellä noutoeläintä tuodessaan ja sille voi tulla kiusaus syödä tai katkea se. Tähän ohjaajan on välittömästi puututtava kieltäen ja suoritus on kaikesta huolimatta vietävä loppuun. Kätkeyty eläin on etsittävä ja tuotava lähtöpaikalle. Ohjaajan on säilytettävä malttinsa kaikissa harjoitustilanteissa.

Koiran opittua jälkityön idean, opetusnaru jätetään pois. Koira tuodaan jäljen päähän, talutin on laitettu kaulan alta siten, että taluttimen molemmat päät ovat ohjaajan kädessä. Näytetään jäljen alku, kehoitetaan koira: jälki, etsi tai hae. Kun koira on saanut vainun jäljestä ja alkaa seurata sitä, päästetään taluttimen toinen pää irti ja jäljen seuraamine ete-

nee luontevasti. Mikäli koira kadottaa jäljen kutsutaan se takaisin lähtöpaikalle ja yritetään uudestaan. Harjoitus on tehtävä aina loppuun saakka. Jälkieläin on löydettävä vaikka ohjaajan avustuksella. Luovutus otetaan lähtöpaikalla. Kun koira on oppinut jälkityön, jätetään käskyt pois. Näin koira oppii oma-aloitteisesti selvittämään jäljen ja tuomaan otuksen omistajalle.

Jälkityö on opittu. Harjoituksia tehdään taidon ylläpitämiseksi harvakseltaan. Liikaharjoittelua on vältettävä koska koira muuten alkaa oikoa jälkeä siirtymällä tuulen alapuolelle ja hakee noutoeläimen ilmavainun perusteella. Oikomisen välttämiseksi jälki tehdään aina erilaiseksi, jolloin koira joutuu käyttämään jälkeä hyväkseen eikä hae jälkieläintä rutiinomaisesti.

Jälkityön oppiminen saattaa viedä aikaa muutamasta viikosta muutamaan kuukauteen. Johdonmukaisella ja määrätietoisella työllä päästään parhaisiin tuloksiin. Jälkityöskentelyn tavoitteena olevaa taitoa, haavoittuneen riistan löytymistä, on ilo käyttää kokeissa ja etenkin käytännön metsästyksessä.

Koulutusjuttu on julkaistu aiemmin numerossa 2/93.

